

L E E U-
 C O U=
 D I N G S D A G

W A R D E R R A N T.

den 25 M E L.

I T A L I E.

ROMEN, den 26 April.

Uit Napels schraff men wegens de uitbarsting van den Vesuvius het volgende: „Sedert den 1 maart wierp deze Vulkan door zijnen krater vele gloeiende steenen uit, en de stroomen Lava vernaeuwerden van tijd tot tijd, waar door het beklimmen van dezen berg zeer gevaarlijk werd; den 11 was dezelve buitengewoon werkzaam. Een gedruis, hetwelk men vier mijlen in de rondte konde hooren, kondigde eene merkwaardige uitbarsting aan; des niet tegenstaande besloten eenige reizigers, waaronder toe Beijersche natuuronderzoeker de ridder van *Glaeser*, de Hongaarsche graven *Bathany*, en de ridder van *Molz*, secretarissen van het Oostenrijksehe gezantschap te Napels, zich bevoonden, deze verschijning van nabij te bespeuwen en den berg te beklimmen. Een vreeselijke en onafgebroken donder verzeldte de reizigers op hunnen weg. Halftwee des bergs werden zij op eens door eene hevige uitwerping van steenen, welke op een afstand van meer dan 500 vademmen geworpen werden, terug gehouden; dezelve geleken naar gloeiende kolen, vielen bij duizenden neder, en eenige in de nabijheid der reizigers, welke eenige ponden wogen. Grootte rookzuilen, die het meêren d. r. vuursteenen bijertolten te zien, maakten het verblijf zeer gevaarlijk, en het vreeselijk gekraak der uitbarstingen zoo verheffelijk, dat de reizigers van angst terug keerden. De reizigers gingen ook eenige schreden achter uit, en begaven zich door een onweg naar den kant waar de Lava sedert den 25 novem. ber stroom van den berg afstroomt. De Lava vloede aldaar met eene breedte van 10 voeten, even gelijk eene stroomende stroomwaters, van den berg af. Het gezigt van dezen vuurstroom was treffend, doch de krater zeelve vertoonde een zeer verheven tooneel. Onafgebroken verheven zich vuurzuilen, waaruit de gloeiende steenen in alle richtingen door de lucht geslingerd werden, en overal in menigte ned vielen. Dit schouwspel duurde steeds voort, en zelden verliepen er 10 minuten, of de eene uitbarsting volgde de andere op. Offchoon de Lava op eenen afstand van 10 voeten eene warmte van 27 graden *Reaumur* van zich gaf, ontvande de sander niet, welke men er op wierp, maar vloede met den stroom voort, vermits de Lava niet brandbaar, maar eene verbrandende zelfstandig heid is. Terwijl men met het nemen van proeven bezig was, en begon gewaracht te zijn, riep de geleider, welke zich nog bij de reizigers bevond, dat de grond begon te schudden, en men zich redden moest; men had nauwelijks tijd, om de graven mede te slepen; er sloeg een damp uit den grond op en de hitte werd ondraaglijk; men had zich omment 20 schreden verwijderd, toen de heugel, wa op men bijna drie uren had doorgebracht, verdween met een vreeselijk gekraak, en uit die plaats ontstond een metuuen Lava stroom, welke in den tijd van 6 uren 100 vademmen voortschoot. Daar men hier vreesde, waart men zich bevondt had thans beoogen te bezuilen, was men op de teruggaat bedacht, welke in allen haast en met veel gevaar volbragt werd.”

S P A N I E.

MADRID, den 4 Mei.

Een monnik, gewezen prior van een klooster, heeft in de stad Coëres een leerrede tegen de gronden der Fransche wijsgeerte over de vrijheid en zelfkijheid, gehouden. Deze leerrede heeft een zoodanig ongenoegen onder het volk verwekt dat de regering genoodzaakt is geworden den geesteliken te arresteren en in de gevangenis te plaatsen. Men is niet dezen maatregel echter niet te vreden, maar eischt dat de superieuren van dien monnik, ook zullen gestraft worden.

Mina heeft zich in oppositie tegen de patriotische sociëteit te Pampeluna, welke zijne maatregelen steeds tegenwerkt, gesteld. Hij heeft zich met eenige officieren naar dezelve begeven, welke naar hunne labels schenen te willen grijpen, doch de burgers trokken geladen pistolen uit hunne zakken, h welk *Mina* niet verwacht had, en spoedig vertrok. Men denkt dat hij zich niet lang in zijnen post zal kunnen staande houden.

De opringende bataljons *Lealtad* en *Gurias* zijn thans geheel onderworpen; hunne oversten, benevens de generaals *Campana* en *Valdés* worden streng bewaakt. De generaal *Harmola* zet het regtsgebed tegen dezelve met den meesten spoed voort.

PAMPELUNA, *den 7 Mei.*

Een priester van Ordeuna, in Biskapfen, heeft de stoutheid gehad de afte der constitutie publiek in de kerk te verordenen, aan zijne leken te kennen gevende, dat dezelve met den christelijken godsdienst strijdig was. De regering der stad daarvan kennis bekomen hebbende, gaf daartoe last om dien prelat te arresteren, doch deze was reeds naar Baijonne gevlugt, alwaar hij zich sedert den 5 dezer bevindt.

Dertig kooplieden van Cervera, welke te Baïonne voor omtrent 100,000 francs verbodene koopwaren gekocht hadden, zijn den 2 dezer te Caparaso, in Navarre, geattaqueerd en kunne goederen in beslag genomen door 12 douaniers te paard en 8 kinfaren van het garnizoen dezer plaats. Deze in b'slagneming heeft niet kunnen plaats grijpen dan na een hevig gevecht tuschen de douaniers en de smokkelaars; het hoofd der douaniers is gesneuveld en verscheidene anderen zijn gekwetst. Van de dertig personen die zich bij de koopgoederen bevonden, zijn er 10 gevangen genomen, terwijl de anderen zich, door de vlugt gered hebben, latende 1 doode en 6 hunner gekwetsten, benevens 28 schoone muilezels, achter.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 13 Mei.

Volgens brieven uit Rome zal er eenen pauselijken agent naar Duitschland gezonden worden, met behoorlijke volmagt voorzien, om met de gevolmagtigden der Protestante heeren over de zaken van de Roomsche Kerk, in onderhandeling te treden. Men wil dat die agent zich onmiddellijk naar Frankfurt moet begeven.

MENTZ, den 13 Mei.

De eerste verkiezingen der gedeputeerden tot de tweede kamer, zijn alhier reeds afgeloopen. Men weet dat men om tot gedeputeerde te kunnen worden gekozen, jaarlijks

1000 guldens aan belasting moet opbrengen, of eenen post bekleden die ten minst u 1000 guldens oplevert.

E N G E L A N D.

LONDEN, den 12. Dec.

Brieven van Barcelona van den 28 April, door een schip, rechtstreeks uit de straat van Gibraltar aangekomen, maken melding van eenige in die stad onluste bewegingen, gedurende welke het gemeen eene aanmerkelijke hoeveelheid vreemde goederen vernield heeft, welker invoer in dat gedeelte van Spanje eene groote gisting te weeg heeft gebracht.

Brieven van Batavia, van den 2 januarij, heden ocltend ontvangen, melden, dat de ganse e katoenooist door de sprankhanen verwoest is. De handelszaken waren zeer getrind; de Engelse koopwaren van mindere hoedanigheid werden 30 ten honderd beneden den koopprijs in Engeland verkocht; maar de voorwerpen van zeer goede kwaliteit werden zeer wel verkocht, en hadden veel aanvraag.

Van den 13.

Heden ochtend heeft de plechtige afkondiging der proclamatie voor Zijner Meestert's krooning, door de herauten en een gedeelte der koninklijke lijfwacht, onder trompet en paukgetoel plaats gehad.

Het hof van de bank des konings heeft gisteren verschillende vonnissen uitgesproken tegen personen, welke op de assises van York en Chester aan openbare daden en gescrekkelde schuldig verklaard waren. *Henry Hunt* is veroordeeld om twee en een half jaar in de gevangenis van Chester te worden opgesloten, en om daarna, gedurende vijf jaren, een borgtocht te stellen van 1000 p. st. en twee andere borgen van 500 p. st. elk. Drie zijner medehelpers zijn veroordeeld tot een jaar gevangenis, en ieder van hen tot eene borgtocht gedurende vijf jaren van 200 p. st. en mede tot het stellen van twee borgen van 100 p. st. elk. Bij een ander vonnis is *sir Charles Wolley*, baronet, veroordeeld tot 18 maanden gevangenis, eene borgtocht voor vijf jaren van 1000 p. st., en twee borgen van 500 p. st. *Harrisson*, zijn medehelper, zal gedurende 18 maanden worden opgesloten, en zijne borgtocht moet zijn 200 p. st., en die voor ieder zijner borgen 100 p. st.

Men heeft couranten van Lima tot den 5 december. Men ziet daaruit dat de Onder-Koning *Pezuela* met het land dat hij befluurt zoo tevreden is, dat hij de heftigste artikels der Christelijke couranten in Peru doet herdrukken. Veere van eenige bezorgerheid te gevoelen, schijnt hij veel sterker, dan men in Europa gelooft. De armee van Oppere-Peru is in een zeer goeden staat. *Cochran's* mislukte brandstoffen aanval heeft aanleiding tot boert gegeven. Op den schouwburg te Lima is eene komedie of eigenlijk een klicht vertoond, die den naam van den Christlichen admiraal voert. Er is eene knet van verontwaardiging tegen *Cochran's* plunderingen langs de kust opgegaan. Te Pisco heeft hij 200 vaten brandewijn, alle aan bijzondere personen behorende, verbrand.

Er zijn tusschen uit Japankia tot den 28 maart. De
 Iersche troepen, op Margarita verzameld, hebben eindelijk
 hunne landing aan den Spaanschen wal volbragt en Rio de
 la Hacha zonder bloedstorting bemagtigd. Het is eene
 onne plaats en van geene waarde, dan wegens de ge-
 legenheid welke het verschaft, om gemeenschap te openen
 met Santa-Fé. Te laatstgemelder plaats hebben, volgens
 de Noord-Amerikaansche papieren, aanmerkelijke verande-
 ringen plaats gehad.

De geest van landverhuizing uit het westen van Schotland naar het Engelfche gedeelte van Noord Amerika schijnt hoe langer hoe meerder toetnemen, en zelfs onder lieden, die niet door armoede of gebrek aan werk gedwongen worden hun vaderland te verlaten, dewijl vele welgegoede landbouwers, die vrij aanzienlijke sommen geld mede genomen hebben, zich bevonden onder de laatste van daar vertrokken landverhuizers, doch daarentegen waren bij dezelve ook vele hardwerkersleden en kunstenaars, die noch middelen noch werk bezaten, en afgereisd zijn in de hoop van hun lot te verbeteren. Den 8 dezer maand is van Greenock een schip naar Quebec gezeld met omtrent 120 passagiers aan boord, bestaande uit boeren, werklieden en andere personen, meest uit dat graaffchap en de omtrekken van Lsnark en Aijr, en dien dag zeilde uit dezelfde haven nog een ander schip naar Quebec en Montreal, met 61 passagiers van denzelfden aard en uit dezelfde streken.

Volgens een particulieren brief v. St. Helena, van den 25 maart, verwachtte de gouverneur *Hudſon Lowe*, dadeliks zijnen opvolger, en maakte zich gereed, om te vertrekken. *Bu-makara* ſcheu eene betere gozadheid te genieten; dikwerf zag men hem in den tuin arbeiden; men meent te weten, dat hij gaarne bezoeken zou ontvaagen, maar dat zulks door ſlechte middelen belet wordt.

De tijdig der overvarteling in Spanje, is door een fchep, den 5 februarij van Gibraltar gezeld, te Trinidad overgebragt, benevens de proclamatiën van *Quiroga*, welke gebeurtenis aldaar met zeer veel belangftelling vernomen werd.

* * Heden zijn ondertrouwd :

PIEBO JELLES SCHAAP, En
TRIJNTJE DURKS BERGSMA.
RWEED, den 6 Mei 1820.

* * Getrouwd:

Jonkheer EDZARD TIARDA VAN STAR-
KENBORG STACHOUWER. En
Jonkvrouw ALEIDA WARMOLDINA LAM-
BERTA TALMA.
DOCEUM den 16 Mei 1826.

*** Getrouwd: F. LIEUWMA, van Harlingen. En
M. MUNNIKS, van 't Heerenveen.
MEPPEL, den 10 Mei 1820.

Getrouwd: JAN ADAM KESLER,
Stads Chirurg en Voedmeester. En
ANNA ELIZABETH GROSS.
FRANEKER, den 19 Mei 1820.

BUITENLANDSCHE SCHEERVAART.

HARLINGEN, den 15 Mei. Uitgezeld de fregat *de Vrouw Peka*, kapt. Pierre C. Zourenne; de *Zeehert*, kapt. E. J. Looze, beide met Ballast op avontuur; het pakketschip *Maria Sophia*, kapt. Kinde Donwes Lovius, met Pannen naar de Ooszee.

Den 16 en 17 dito, niets gepassand.

Den 18 dito, uitgezeld het fregat *St. Antoni*, kapt. L. C. Schepers, en het fregat *de goede Verwachting*, kapt. E. J. Looze, beide hedig op avontuur.

Den 19 dito, binnen gekomen het fregat *Union*, kapt. A. Gallawaj, met Ballast van Londen.

Den 20 dito, binnen gekomen het fregat *de Vrouw Jitra*, kapt. G. J. Polkema, met Hout van Noordweg.

Uitgezeld de fregat *de de Enabragt*, kapt. A. L. Speelmann; de *Vrouw Hendrika*, kapt. Lodewijk Klazes de Jong; de *Idena*, kapt. Pieter A. Schuring, en het fregat *de Vrouw Maria*, kapt. J. C. Biet, alle met Ballast op avontuur; het fregat *Liveki*, kapt. William Pates, met Ballast van Londen.

Den 21 dito, uitgezeld het fregat *Jupiter*, kapt.

*** Onze eenigste zuster en behuwd zuster AGNIEDA
VAN DER LEIJ, overleden heeden te Sneek, na eene lang-
jarige ziekte, in het 57ste jaar hares levens,
IJLST, den
8 Mei 1820.
W. T. VAN DER LEIJ,
in *all r naam.*

** Heden in den vroegen morgen, ontsloep in den ouderdom van ruim 70 jaren, onze beminde moeder MARIA MAGDALENA CAHAIS, weduwe van wijlen den Wel Eerw. Heer W. SANNES. Een aanval eener lijmb-zoort maakte spoedig en onverwacht een einde aan haar, ons altijd dierbaar leven. Zij was ons eene teder liefhebbende moeder, aan welker hartelijke zorg voor ons wij onbereikbaar veel verplicht zijn. Haar verlies zou ons eener oneindig finatelijker vallen, indien wij niet op zoo veel gronden mochten hopen, dat zij thans dat betere leven geniet, voor het welke zij, ook door vele wederwaardigheden werd gevormd, en dat zij sedert lang met eene Christelijke blijmoedigheid vooruitzag en inwachtte.

L. en K. W. SANNES.
LEEWARDEN,
den 21 Mei 1820.

LEEUWARDEN, den 13 Mei 1800. *Mijne reederzede*
verhoefde echtgenote, Vrouwe CATHARINA DE WENDT
verhoefde zelf verzoefde, van eenen welverscharen Zooz-
genuet is het kindje op den 14 dezer aan de gevolgen van
lijpen overleden.

* * * Heel'n morgen omreeks half acht uren, overleed tot onze diepe droefheit, an den kindhoofst, ons geliefde oudste kindje **GEORRIE AGUMARS**, inden jeugdigen leeftijd van twee jaren en vijf maanden.

HEEREN, W. VAN DOESBURGH,
den 17 Mei 1880, IJ. VAN DOESBURGH,
1880, geb. S M E D I N G.

* * * Heel'n namiddag circa vier uren, overleed tot onze bittere droefheit, door een ongelukkige toeval, mijn vriend en zoon **JACOB**, in den ouderdom van zes en twintig jaren en zeven maanden. Gave door deze communicatie allen vrienden en b' kenden. Met verzoek om van condole inteli'ctieven ver'gond te blijven.

SNREK, den De wed. S. R. VISSER,
18 Mei 1880. *Mede uit naar myner kinderen.*

